

Η συμβολή των απεικονιστικών
μεθόδων στη διάγνωση μαθησιακών
και αναπτυξιακών διαταραχών

Φοιτήτρια:
Νούσια Αναστασία

Απεικονιστικές μέθοδοι

Οι νευροαπεικονιστικές μέθοδοι εμπίπτουν σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- ✚ τις αιμοδυναμικές και
- ✚ τις ηλεκτροφυσιολογικές

Αιμοδυναμικές μέθοδοι

```
graph TD; A[Αιμοδυναμικές μέθοδοι] --> B[PET]; A --> C[fMRI]
```

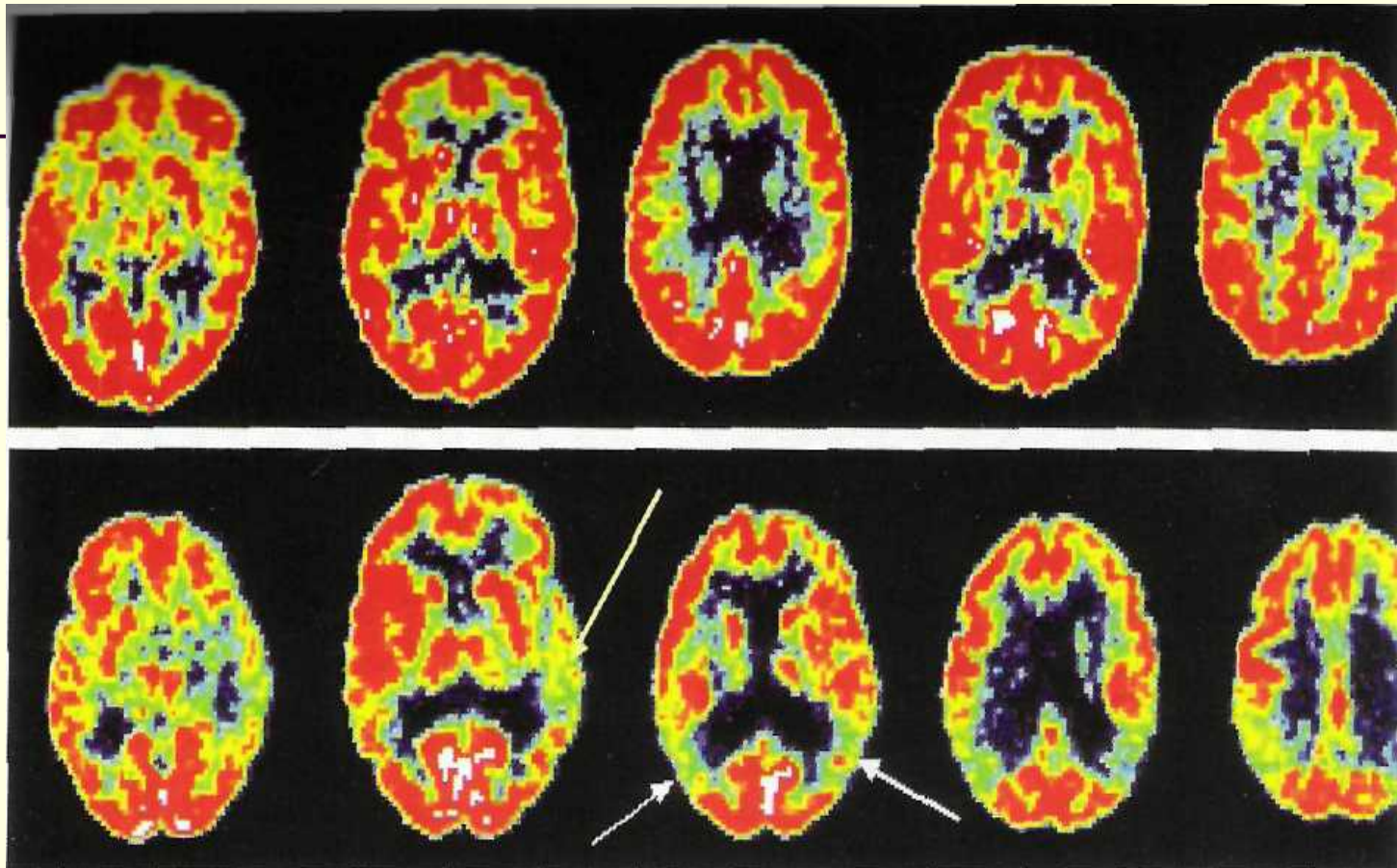
PET

fMRI

PET

- Είναι μια μέθοδος για τον εντοπισμό και την ποσοτικοποίηση της ακτινοβολίας που εκπέμπεται από το σώμα.
- Επιτρέπει τη δημιουργία τρισδιάστατων εικόνων

PET scan ενός ηλικιωμένου φυσιολογικού (άνω) και ενός ασθενή με άνοια τύπου Alzheimer (Τσολάκη – Κεχαγιά – Κασάπη, 2002).

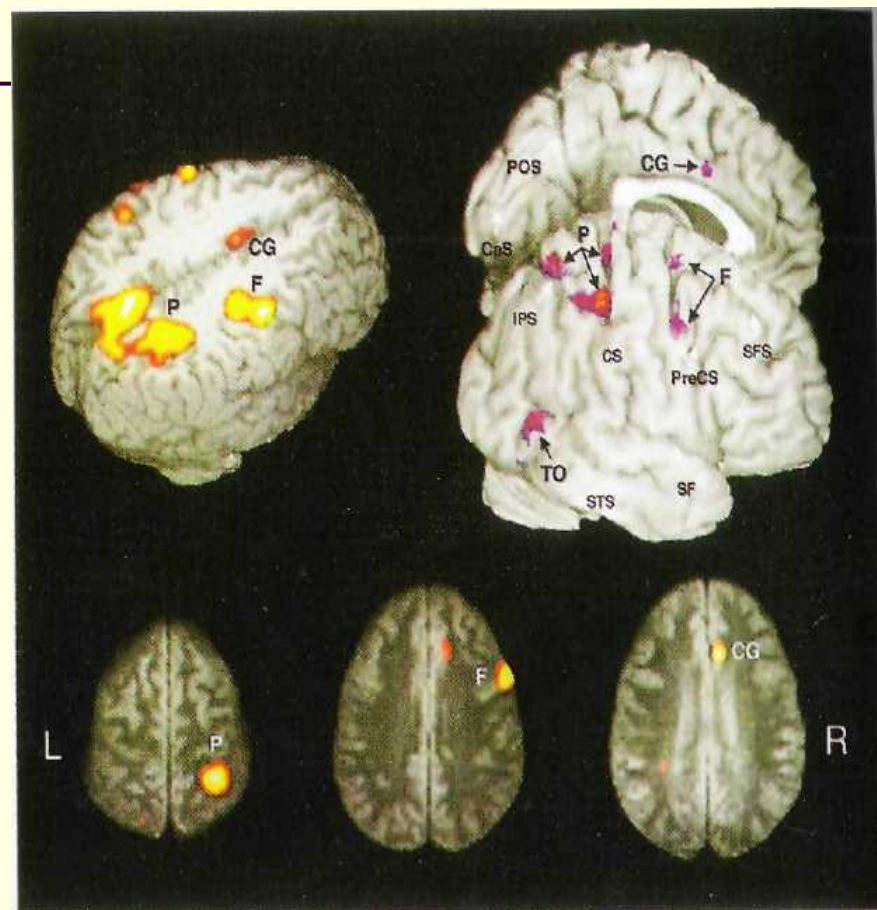
fMRI

© Η FMRI είναι κυρίως γνωστή για το ρόλο της ως απεικονιστική μέθοδος δομών.

© Χρησιμοποιείται για να απεικονίσει τη λειτουργία του εγκεφάλου

Εικόνες fMRI

Αριστερά: Λειτουργική Μαγνητική απεικόνιση – Δεξιά: Απεικόνιση εγκεφάλου ενός ατόμου ενώ ανταποκρίνεται σε δοκιμασίες χωρικής προσοχής(Friston et al, 1997).

Ηλεκτροφυσιολογικές μέθοδοι

```
graph TD; A[Ηλεκτροφυσιολογικές μέθοδοι] --> B[EEG]; A --> C[MEG];
```

EEG

MEG

ΤΟ ΕΕΓ

(ηλεκτροεγκεφαλογράφημα)

Είναι μια εξέταση

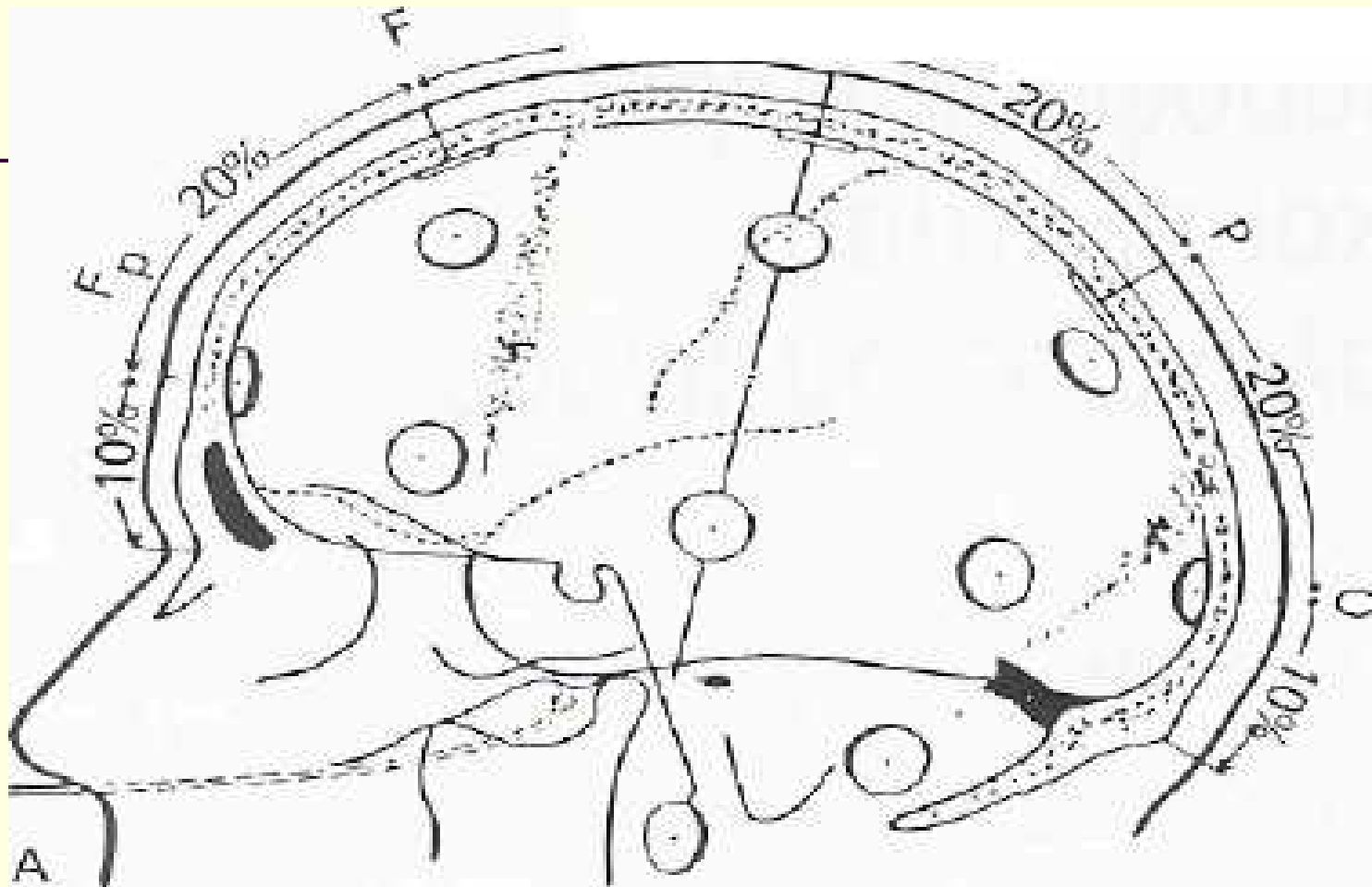
- απλή,
- ανώδυνη,
- ακίνδυνη
- φθηνή και
- μπορεί να δώσει πληροφορίες για πολλαπλές παθήσεις του εγκεφάλου.

Χρησιμοποιείται

- ➡ Σε μικρά παιδιά
- ➡ Σε διεγερτικούς ασθενείς

Γίνεται

- ➡ Κατά την διάρκεια του ύπνου
- ➡ Διαρκεί τουλάχιστον 20 λεπτά

Θέσεις ηλεκτροδίων για το ηλεκτροεγκεφαλογράφημα

ΤΟ MEG

(μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου)

Απεικονίζει με

- σαφήνεια
- και ευκρίνεια τα
διάφορα

ανατομικά σχήματα
του εγκεφάλου

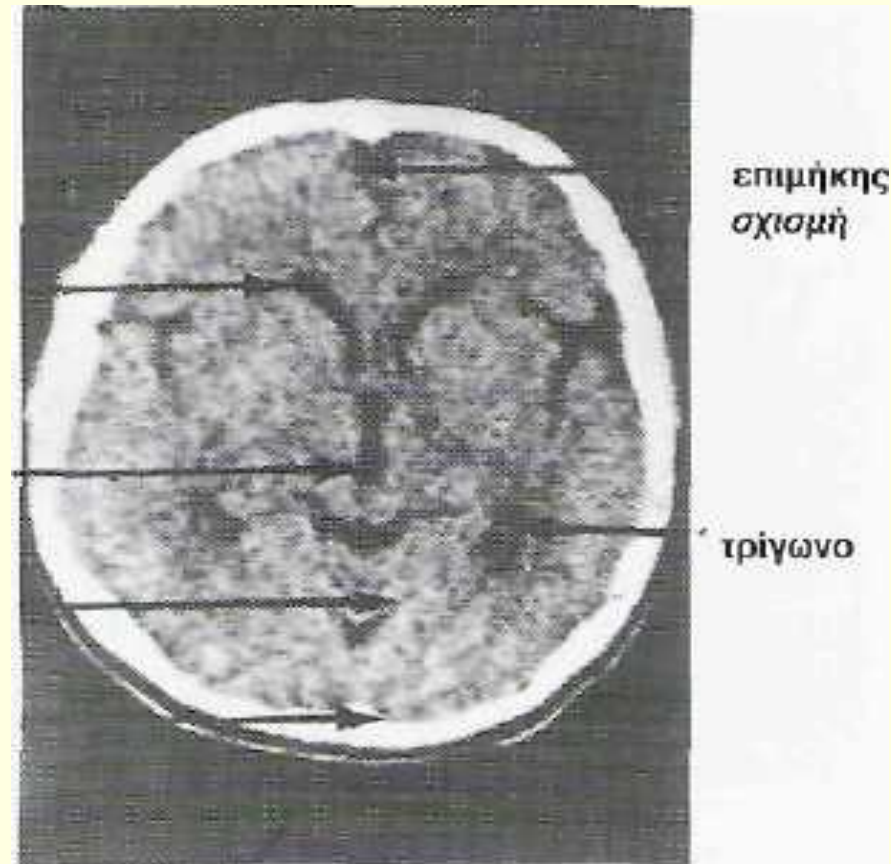
Μαγνητική τομογραφία ασθενούς με επιληπτικές κρίσεις
(Gevins et al, 1994).

Οι Ηλεκτροφυσιολογικές μέθοδοι (EEG – MEG) υπερέχουν έναντι των Αιμοδυναμικών (PET – FMRI) γιατί έχουν:

- ✓ Υψηλή χρονική ανάλυση
- ✓ Άμεση μέτρηση της νευρικής δραστηριότητας
- ✓ Ευκολία απόκτησης δεδομένων

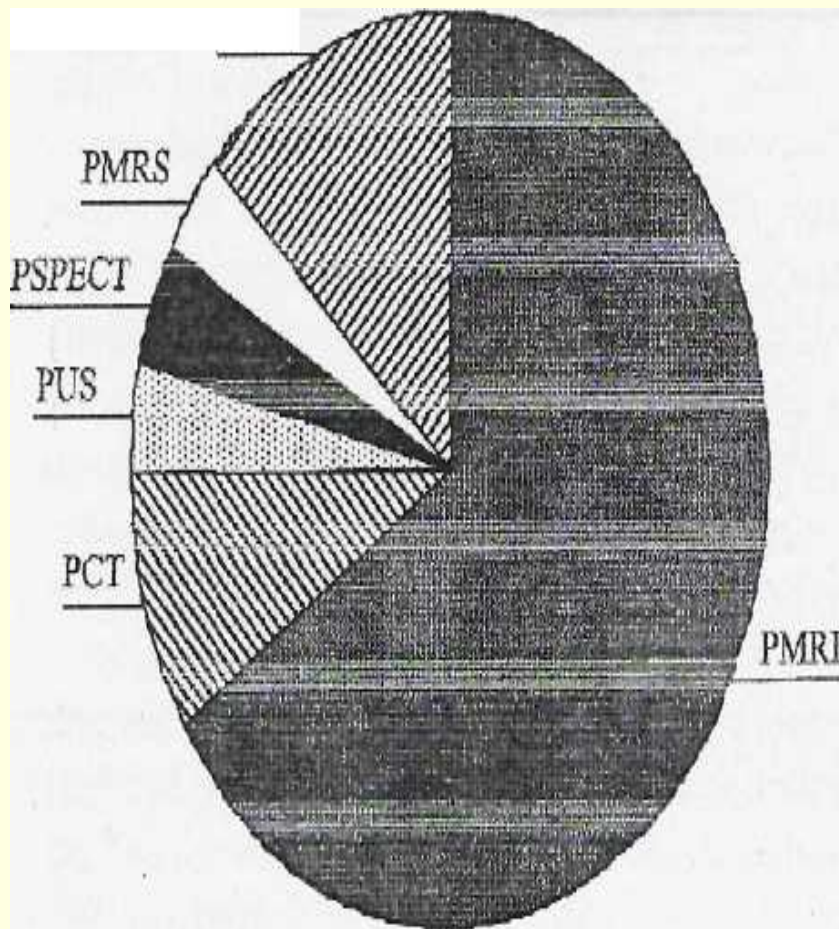
Ηλεκτρονική Αξονική Τομογραφία Εγκεφάλου

- Έχει την δυνατότητα να απεικονίζει τις πτυχές:
- ↗ της σκληρής μήνιγγας
  - ↗ τη φαιά και
  - ↗ τη λευκή ουσία
  - ↗ τα χοριοειδή πλέγματα
  - ↗ τις κοιλίες

Φυσιολογική απεικόνιση δομών του εγκεφάλου με την αξονική ηλεκτρονική τομογραφία (Πήτα, 2004).

Αποτελέσματα πειράματος (Herholz et al, 2001).

- Η MRI χρησιμοποιήθηκε με 75%
- Το PET χρησιμοποιήθηκε από όλα τα ιδρύματα με 49%
- Το CT ακολούθησε με λίγη διαφορά
- Το US και το SPECT ασκούν λιγότερη επίδραση

Μαθησιακές δυσκολίες και λειτουργία του εγκεφάλου

Οι Μαθησιακές δυσκολίες διακρίνονται σε γενικές και ειδικές δυσκολίες. Οι ειδικές διακρίνονται σε:

- ✿ Δυσλεξία
- ✿ Δυσορθρογραφία
- ✿ Δυσγραφία
- ✿ Δυσαριθμησία

Σύγχρονα διαγνωστικά εργαλεία Δυσκολιών

1. Τεστ Πρώιμης Ανίχνευσης Δυσλεξίας
2. Αθηνά Τέστ
3. Τεστ σχολικής ωριμότητας της Χιδελβέργης

Δυσλεξία και λειτουργία εγκεφάλου

Με το ΗΕΓ βρέθηκε δυσλειτουργία κοντά:

- Στη περιοχή Broca
- Στα ακουστικά πεδία
- Στα πεδία της γλώσσας και της ανάγνωσης στο αριστερό ημισφαίριο

Με την τεχνική PET παρουσιάστηκε:

- Ότι οι φυσιολογικοί αναγνώστες παρουσίασαν υψηλότερες ενεργοποιήσεις στην αριστερή πλευρά
- ενώ οι δυσλεξικοί εμφάνισαν συμμετρίες στις δραστηριότητες των ινιακών λοβών.

Με την χρήση FMRI ανακαλύφθηκαν ορισμένες διαφορές:

- Στην κροταφική περιοχή
- Στην γλωσσική περιοχή
- Διαφορές στις λέξεις και στους τόνους στο αριστερό ημισφαίριο.

Πείραμα (Simos et al, 2000)

Φωνολογική αξιολόγηση:

- ✿ Οι δυσλεξικοί είχαν πολύ μεγάλα αριστερά κροταφικά τραύματα

Στην ανάγνωση:

- ✿ Δυσλειτουργία στην αριστερή γωνιακή έλικα

Στην οπτική αναγνώριση λέξεων:

- ✿ Ενεργοποίηση κροταφοβρεγματικής περιοχής

Στην σημασιολογική αξιολόγηση:

- Δυσλειτουργία στην αριστερή γωνιακή έλικα
- Στις βρεγματικές και μετωπικές περιοχές

Στη διάκριση προφορικών λέξεων που Διαφέρουν σε ένα αρχικό ή τελικό σύμφωνο:

- Αυξημένη δραστηριότητα ενεργοποίησης της αριστερής κατώτερης μετωπικής περιοχής

Δυσαριθμησία

Η εξέταση κάποιων συμμετεχόντων που πάσχουν από αναπτυξιακή δυσαριθμησία ((Kadosh et al, 2007). Είναι σε θέση να δείξουν ότι:

- Ⓜ Έχει επισημανθεί η σχέση της δυσλειτουργίας μεταξύ
  - των βρεγματικών λοβών και
  - των οπτικοχωρικών διαταραχών
- Ⓜ Επίσης, ένα δεξιό βρεγματικό τραύμα έχει επιπτώσεις στην αριθμητική επεξεργασία

Δυσγραφία

Η κύρια εύρεση ήταν ότι σε παιδιά με δυσγραφία παρατηρήθηκε μια ενεργοποίηση :

- στο ανώτερο μέρος του αριστερού βρεγματικού λοβού
- στην οπίσθια περιοχή της μέσης ανώτερης μετωπικής έλικας
- στη δεξιά παρεγκεφαλίδα

Ο Dejerine (1891) ανακάλυψε ότι:

**Ένας ασθενής που είχε Δυσλεξία με
Δυσγραφία:**

- είχε δυσλειτουργία στην αριστερή γωνιακή έλικα

**Ένας ασθενής που είχε Δυσλεξία χωρίς
Δυσγραφία:**

- είχε δυσλειτουργία στον αριστερό ινιακό λοβό

Δυσορθογραφία

Μια πλευρά ερευνητών (Βογινδρούκας, 2003) υποστηρίζει ότι:

- όταν τα παιδιά πάνε να γράψουν ή να διαβάσουν ένα κείμενο παθαίνουν
  - στρες
  - ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι τους
  - με επακόλουθο την νευρολογική υπολειτουργία του εγκέφαλου και τον αποσυντονισμό κάπως των αισθήσεών τους

Μια άλλη ομάδα ερευνητών (Berninger 2001) υποστηρίζει ότι:

- Βρέθηκε δυσλειτουργία στον ινιακό και
- Κροταφικό λοβό

Αναπτυξιακές διαταραχές και λειτουργία του εγκεφάλου

```
graph TD; A[Αναπτυξιακές διαταραχές και λειτουργία του εγκεφάλου] --> B[Διαταραχές λόγου]; A --> C[Διαταραχές κίνησης];
```

Διαταραχές
λόγου

Διαταραχές
κίνησης

Διαταραχές λόγου

Διαταραχές
άρθρωσης

Γλωσσική
διαταραχή

Διαταραχές κίνησης

```
graph TD; A[Διαταραχές κίνησης] --> B[Δυσπραξία]; A --> C[Σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής - Υπερκινητικότητα];
```

Δυσπραξία

Σύνδρομο ελλειμματικής
προσοχής -
Υπερκινητικότητα

Διαταραχές άρθρωσης

Έρευνα περιοχών του εγκεφάλου με νευροαπεικονιστικές τεχνικές (Wertz et al, 1984) σε ασθενείς που είχαν συνεχείς τραυματισμούς έχοντας ως αποτέλεσμα διαταραχές άρθρωσης διαπιστώθηκε:

- ◆ Η εμπλοκή της **πρόσθιας κεντρικής έλικας** της νήσου του **εγκεφάλου** στην παραγωγή του λόγου
- ◆ στα μέρη του θαλάμου
- ◆ υποφλοιικές περιοχές

Διάγραμμα

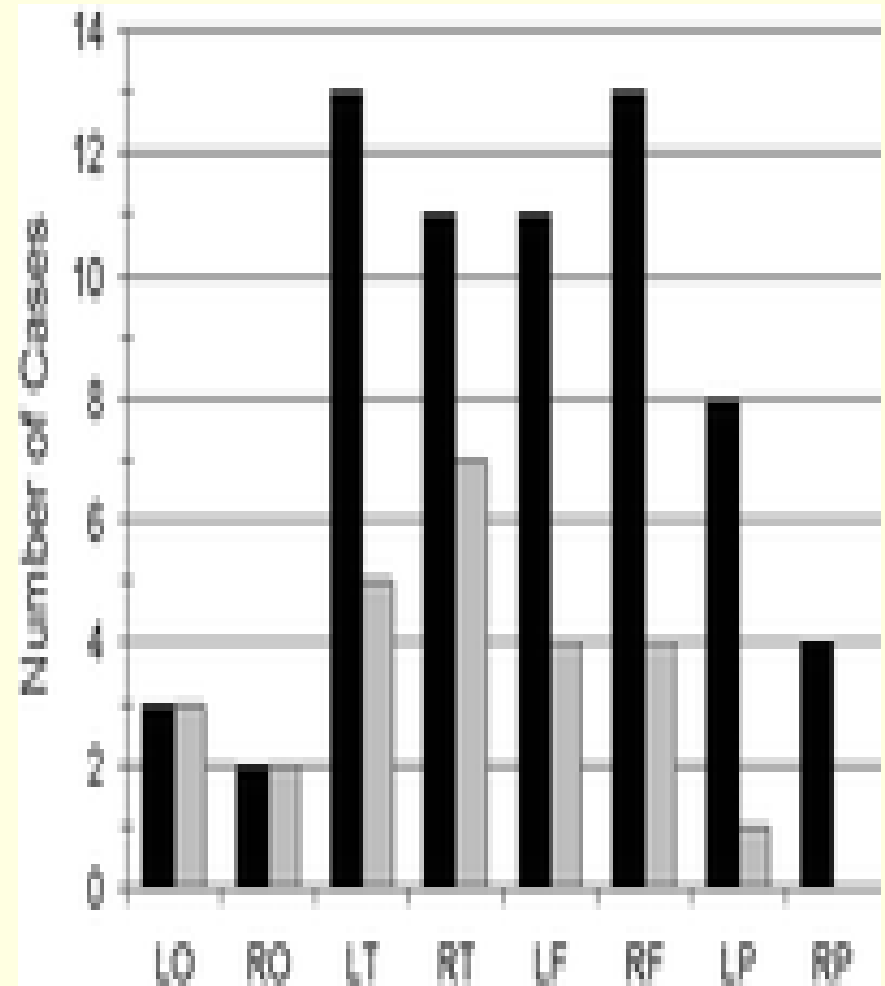
Αξιοσημείωτη είναι η κυριαρχία της ενεργοποίησης:

- του κροταφικού (temporal lobe) και
- του μετωπιαίου λοβού (frontal lobe) στα παιδιά με κανονική άρθρωση

οι διαφορές τους ανάμεσα:

- Στου αριστερούς και
- δεξιούς κροταφικούς λοβούς ανάμεσα στις ομάδες

(Bernal et al,2003)

Δυσπραξία

Οι τεχνικές MRI (εγκεφαλική απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού) έχουν αναγνωρίσει ότι:

- Στα άτομα με δυσπραξία τα δύο ημισφαίρια δεν ανταποκρίνονται:
  - ταυτόχρονα και
  - συντονισμένα
- Η δυσπραξία συνδέεται με προβλήματα στην ανάπτυξη των νευρικών οδών

Σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής - Υπερκινητικότητα

Στη διάρκεια του 20ού αιώνα ερευνητές (Still et al 1902) εντόπισαν πολλές ομοιότητες ανάμεσα στα συμπτώματα ατόμων με ΔΕΠ-Υ και ατόμων που είχαν υποστεί κάποια βλάβη ή τραυματισμό

- στο μετωπιαίο λοβό (frontal lobe) και, ειδικότερα,
- στον προμετωπιαίο φλοιό του εγκεφάλου

Επίσης έχει βρεθεί ότι οι περιοχές που σχετίζονται με τη ΔΕΠ-Υ

- έχουν μικρότερο μέγεθος από το κανονικό

Κλασική είναι η έρευνα του Zametkin και των συνεργατών του (1990), οι οποίοι με τη μέθοδο της τομογραφίας εκπομπής ποζιτρονίων (PET) μελέτησαν τη μεταβολική δραστηριότητα του εγκεφάλου σε 25 ενήλικες με ΔΕΠ-Υ που είχαν παιδιά με ΔΕΠ-Υ.

Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι τα άτομα αυτά παρουσίαζαν σε σημαντικό βαθμό:

- μειωμένη μεταβολική δραστηριότητα γλυκόζης, συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου, κυρίως στις μετωπιαίες περιοχές (frontal regions) του εγκεφάλου.
- μειωμένη εγκεφαλική αιματική ροή στις μετωπιαίες περιοχές του εγκεφάλου παιδιών με ΔΕΠ-Υ .

Συμπέρασμα.....

Με την χρήση των απεικονιστικών μεθόδων μπορούμε να έχουμε μια πιο έγκαιρη και ασφαλή διάγνωση μαθησιακών και αναπτυξιακών διαταραχών

Ευχαριστώ πολύ για την
προσοχή σας!!!!